

Man har udeladt i Hovedsagen, hvad der angaar Landstinget, men man har især optaget to Spørgsmaal: Spørgsmaalet om Kvinders Valgret og Spørgsmaalet om at flytte Valgretsgrænsen fra 30 til 25 Aar. Nu kan det godt siges, at dette hovedsagelig angaar Folketinget, men naar Begrundelsen for at gøre disse to Forandringer i Grundloven fremsættes paa den Maade, hvorpaa den stadig er fremsat, og hvorpaa den atter blev given i Gaar af den ærede Ordfører for Flertallet, det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager), nemlig at Hensigten dermed er at benytte disse to Forandringer i Grundloven for ad den Vej at opnaa, at dette Ting kan blive stærkere i at kræve og gennemføre en mere omfattende Ændring af det andet høje Ting, saa kommer Spørgsmaalet til i en fortrinlig Grad ogsaa at angaa det andet høje Ting, og saa er jeg kommen til den Formening, at saa vil man gøre klogest i at udskyde disse to Spørgsmaal til det senere Tempo. Naar jeg nærer denne Formening — og det er en Formening, som jeg er bleven endnu mere bestyrket i ved alt, hvad der er foregaaet, ogsaa ved, hvad der er foregaaet i dette Ting ved Gaarsdagens Forhandlinger —, er det selvfølgelig af den Grund, som jeg allerede har angivet, men jeg har ogsaa en anden Grund, nemlig at jeg erkender, at der bestaar et uretfærdigt Forhold i Fordelingen af Folketingsvalgkredsene efter den Valgkredslov, vi i dette Øjeblik leve under, og at denne Uretfærdighed bør hæves saa snart, vi ere i Stand dertil. Selv om den ikke kan hæves til det først forestaaende Folketingsvalg, bør det dog ved det først forestaaende Folketingsvalg kunne slaas fast, at vi ikke atter skulle gaa til Valg efter denne ældre Valgkredslov. Men jeg frygter for, at hvis man nu blander ind i Sagen de to nævnte Spørgsmaal, der ere af saa gennemgribende og omfattende en Betydning, kan man risikere, at vi i Foraaret eller Vintermaanederne 1913, altsaa om et Par Aar, kunne opleve at se det hele falde. Det øjner jeg en Mulighed for, og saa ere vi atter kørte i Staa med dette Spørgsmaal, saa skulle vi maaske atter i større Udstrækning slide os op i de ikke ukendte Partikampe og Forfatningskampe, vi her have ført med hverandre. Derfor ønsker jeg, at vi maa naa til en saadan Ændring i vor Valglov og Valgkredsfordeling som den, der er tilsigtet i Regeringens Forslag — om jeg end vil øve nogen Kritik overfor den — og idet jeg mener, at man ved den vil være langt mere

paa den sikre Side med Hensyn til at opnaa en retfærdig Repræsentation for den hele Befolkning end ved at beholde den, som eksisterer i Øjeblikket. Det vil derfor for mig være en Hovedsag, at vi kunne bestemme os til at begrænse det, vi forhandle, paa den Maade, som jeg her tillader mig at omtale. Derved drive vi først og fremmest ikke det andet høje Ting op til at gøre den Modstand mod de Ændringer, vi her kunne ønske at foretage, og som vi anse for yderst paatrængende, som vil komme, naar vi rejse en Forfatningsstrid af et saa stort Omfang som den, det foreliggende Grundlovsforslag i Virkeligheden indbyder til.

Naar jeg nylig sagde, at der kunde komme en Tilstand af politisk Natur, som kunde bevirke, at det hele Forsøg kunde standse og falde, bygger jeg dette ikke alene paa den Sammensætning, Landstinget har i Øjeblikket — vi vide, at der sker Stykke for Stykke, Skridt for Skridt Forandringer i Partiforholdene ogsaa i det andet høje Ting —, men ogsaa for det Forhold, der ikke er ukendt for ærede Medlemmer af dette Ting, at der er mange omkring i Landet, som ikke regne sig til Højre — deres Tal vil vokse og vokser navnlig paa Grund af den kommunale Ordning, vi gennemførte for et Par Aar siden —, der mene, at det her af Regeringen forelagte Forslag særlig paa de to Omraader, jeg har nævnt, er mere vidtgaaende, end rigtigt er. Og skulde det nu vise sig, at det høje Landstings konservative Del og den Ledelse, som denne er i Stand til at skabe, hvis den vil — jeg betoner udtrykkelig dette —, gennemførte en saadan Samling af Kræfter rundt om i Landet, der vilde gøre Modstand mod det foreliggende Lovforslag, at man blev stærk nok til at hindre Gennemførelsen af enhver Forandring, saa indtræder den Standsning i Gennemførelsen af det hele, som jeg for mit Vedkommende nødig vil se. Thi jeg tror — det gentager jeg —, at man skal ikke opretholde en saadan Tilstand som den, der nu er til Stede ved den gældende Valglov og Valgkredsinddeling.

Hvorvidt man nu fra konservativ Side vil bestemme sig til i Stedet for at drive eksklusiv Partipolitik — hvad jeg mener, man efter alt for stor en Maalestok har gjort — vil slaa ind paa en Fremgangsmaade, som kan samle Kræfter med Sagen for Øje, kan jeg ikke afgøre noget som helst om, jeg har ikke Del i Ledelsen. Jeg har en Gang i tidligere Tider haft Del i Parti-